

p/a SER
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

2571635

Verzenddatum
4 maart 2020

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2571635

Onderwerp

Duurzaamheidskader biomassa

Aan de voorzitter van de SER-werkgroep Biomassa,
Mw. prof. Katrien Termeer

CC:
Minister voor Milieu en Wonen,
Hare excellentie mevr. S. van Veldhoven

Minister van Economische Zaken en Klimaat,
Zijne excellentie de heer E.D. Wiebes

Geachte mevrouw Termeer,

In de Metropoolregio Amsterdam (MRA) worden wij geconfronteerd met maatschappelijke onrust rond houtgestookte biomassacentrales.

Voor de vergunningverlening vallen deze onder het bevoegd gezag van gemeenten en provincies wat betekent dat wij erop worden aangesproken. U werkt nu aan een advies dat de opmaat vormt voor een nieuw duurzaamheidskader voor biomassa van het Rijk. Wij zijn erg blij dat in het Klimaatakkoord is afgesproken dit nieuwe duurzaamheidskader te ontwikkelen. De huidige polarisatie werkt namelijk stagnerend.

Via deze brief willen wij onze zorg over dit dossier met u delen en u laten weten op welke punten wij richtinggevende uitspraken nodig hebben om met onze opgaven verder te kunnen. Deze brief is daarmee in zekere zin een vervolg op de brief die een aantal bestuurders uit de MRA op 16 juli 2019 stuurde aan de minister van Economische Zaken en Klimaat over de SDE-subsidie en de Diemer centrale.

Waar het gaat om duurzaamheid zijn wij zowel verantwoordelijk voor de energietransitie als voor het zuinig omgaan met grondstoffen, de circulaire economie. Daarnaast voelen we ons ook verantwoordelijk voor een goede leefomgevingskwaliteit en het in stand houden van de biodiversiteit.

Gegeven de hoge ambities in de MRA met betrekking tot warmtenetten (we willen in 2030 100.000 woningequivalenten aangesloten hebben op een warmtenet) begrijpen wij de discussie over de inzet van houtige biomassa als alternatief voor aardgas. Alternatieve duurzame bronnen als geothermie, aquathermie, restwarmte, groene waterstof zijn immers - zeker in de periode tot 2030 - maar in beperkte mate beschikbaar of niet op betaalbare wijze te ontsluiten. Voor de periode tot 2030 zijn dus andere bronnen nodig. De ambities op het terrein van de energietransitie vragen derhalve om een bronnenstrategie waarin alle beschikbare warmtebronnen worden meegenomen.

Hoewel biomassa daarbij - zeker voor die overgangsperiode - moet worden gezien als een van de beschikbare warmtebronnen, constateren wij dat het gebruik daarvan op dit moment op een zodanige wijze wordt gestimuleerd dat die toepassing een eigen dynamiek lijkt te krijgen, waardoor de lange-termijn-doelstellingen die we met elkaar nastreven in gevaar kunnen komen. Kernwaarden daarbij zijn wat ons betreft het zo hoogwaardig mogelijk benutten van grondstoffen (en dus ook van houtige biomassa) en minimalisering van schadelijke milieueffecten.

Wij begrijpen dus op zich de wens om houtige biomassa tijdelijk toe te passen als energiedrager en alternatief voor aardgas. Tegelijkertijd maken wij ons zorgen over de manier waarop het gebruik van houtige biomassa als energiedrager wordt gestimuleerd en de kaders die daarbij worden gehanteerd. Die zorg spitst zich toe op de volgende punten.

- De duurzaamheid van de houtwinning in herkomstlanden
Een deel van de maatschappelijke onrust hangt samen met de angst dat de import van houtige biomassa leidt tot niet-duurzame houtwinning in andere delen van de wereld. Daarbij bestaat er twijfel over het certificatiesysteem dat dit moet voorkomen. Het is dus van belang dat helder wordt hoe dit systeem werkt en op welke punten het mogelijk verbeterd moet worden.
- De gevolgen van het gebruik van houtige biomassa voor de luchtkwaliteit
Het is van het grootste belang dat er zo scherp mogelijke emissie-eisen komen voor kleine en middelgrote biomassacentrales, omdat dit de centrales zijn die in de bebouwde omgeving staan. Zonder dergelijke eisen komt er geen draagvlak. Nu moeten wij zelf verdergaande emissie-eisen zien te realiseren via maatwerkconstructies van de Omgevingsdiensten, maar daarbij zijn we afhankelijk van de medewerking van de initiatiefnemers. Die verdergaande eisen zouden ook in de wet zelf opgenomen kunnen worden. In het verlengde hiervan ligt het verlagen van de grens voor de vergunningplicht (nu 15 MW). Het is niet geloofwaardig dat voor het merendeel van de installaties geen Omgevingswetvergunning nodig is (wel een vergunning in het kader van de Wet Natuurbescherming).
- Het netto-effect van het gebruik van houtige biomassa op de CO₂-uitstoot
Wij zijn van mening dat de inzet van houtige biomassa als energiedrager moet leiden tot een vermindering in de CO₂-uitstoot ten opzichte van een situatie met aardgas (rekening houdend ook met de CO₂-uitstoot van het vervoer). Is daarvan geen sprake, dan is biomassa niet een duurzaam alternatief. Er bestaan twijfels (ook in wetenschappelijke kring) of hiervan nu sprake is. Gevolg is dat wij als bestuurders antwoord moeten geven op de maatschappelijke weerstand die op dit punt bestaat en dat antwoord hebben wij niet. Het is daarom van groot belang dat hierin een zo betrouwbaar mogelijk inzicht wordt gecreëerd en dat dit beeld ook breed wordt gecommuniceerd.
- De tijdelijkheid van het gebruik van houtige biomassa
De inzet van de MRA is er op gericht om zo snel als mogelijk te komen tot zo hoogwaardig mogelijke toepassingen van houtige biomassa. Dit vereist ten eerste dat wordt geïnvesteerd in innovaties die deze mogelijk moeten maken en ten tweede dat er alternatieve warmtebronnen beschikbaar komen om het aardgas te vervangen. Een zorgpunt daarbij is dat de zoektocht naar die hoogwaardigere toepassingen belemmerd kan worden door het nu wel erg ongelijke speelveld (door de SDE+-subsidie) en het grote beslag dat biomassacentrales leggen op de lokale biomassa. Het is nu de SDE+-subsidie - die veelal voor twaalf jaar wordt verstrekt - die de tijdelijkheid moet borgen. Wij merken dat er weinig vertrouwen is dat dit zo gaat werken. Het is dus nodig om óf aannemelijk te maken dat het (vollast)gebruik vanzelf stopt wanneer er geen subsidie meer is, óf met aanvullende maatregelen te komen. Nu blijft dit punt maar hangen. Ook zien wij graag heldere uitspraken in uw advies over het al dan niet optreden van verdringing door het ongelijke speelveld en indien dit het geval is, wat daartegen te doen.
- Het verdwijnen van prikkels om te investeren in innovatie
De tijdelijkheid van het gebruik van houtige biomassa als energiedrager wordt ook bepaald door de mate waarin partijen op zoek gaan naar en investeren in de hoogwaardige verwerking van

biomassaproducten. Onze zorg is dat de wijze waarop het gebruik van houtige biomassa als energiedrager nu wordt gestimuleerd via de SDE+-subsidie de prikkel tot dergelijke investeringen in innovatie zal beperken.

Wij zijn graag bereid om deze punten desgewenst nader toe te lichten in uw commissie en wensen u veel wijsheid bij het opstellen van uw advies.

Met vriendelijke groeten,

Cora Smelik
Gedeputeerde Provincie Flevoland

Mede namens,

Gedeputeerde Pels
Gedeputeerde Stigter
Gedeputeerde Fackeldey
Wethouder Kastje
Wethouder Schütt
Wethouder Van de Weijenberg
Wethouder Halewijn
Wethouder Dinjens
Wethouder Sikkens - van den Berg
Wethouder Nobel
Wethouder Boomgaars
Wethouder Hoek
Wethouder Rebel
Wethouder Miner
Wethouder Van Doorninck
Wethouder Alink-Scheltema
Wethouder Boermans
Wethouder Dral
Wethouder Baerveldt
Wethouder Erol
Wethouder Brouwer
Wethouder Bluijs
Wethouder Gordon
Wethouder Bouma
Wethouder Boersen-de Jong
Wethouder Stam
Wethouder Boudewijnse
Wethouder de Vries
Wethouder Mulder
Wethouder Elfferich

Provincie Noord Holland
Provincie Noord Holland
Provincie Flevoland
Gemeente Hilversum
Gemeente Edam - Volendam
Gemeente Waterland
Gemeente Wormerland
Gemeente Velsen
Gemeente Diemen
Gemeente Haarlemmermeer
Gemeente Ouder-Amstel
Gemeente Almere
Gemeente Huizen
Gemeente Weesp
Gemeente Amsterdam
Gemeente Aalsmeer
Gemeente Wijdmeren
Gemeente Oostzaan
Gemeente Zaanstad
Gemeente Beverwijk
Gemeente Uitgeest
Gemeente Zandvoort
Gemeente Amstelveen
Gemeente Uithoorn
Gemeente Blaricum
Gemeente Laren
Gemeente Gooisemerren
Gemeente Heemskerk
Gemeente Heemstede
Gemeente Landsmeer